

Isten, haza és az embertársak szolgálatára

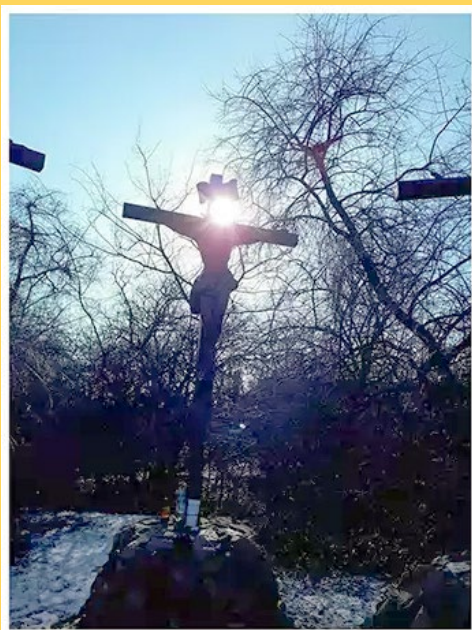
TÁBORKERESZT

2019. április

NAGYBÖJT

Ady Endre – Volt egy Jézus

Szent elgondolás: volt egy Jézus,
Ki Krisztus volt és lehetett
És szerette az embereket.
Ő mondta: fegyvert a fegyverrel
Győzni s legyőzni nem szabad:
Jézus volt, Krisztus: legigazabb.
Az emberek úgy elrosszultak
(Hiszen nem voltak soha jók):
Most Krisztus-hitünket csufolók.
Pedig ma is élhet. Föltámadt,
Ki Krisztus és nagyon nagy úr,
De él másképpen és igazul.
Járj köztünk, drága Isten-Ember,
Tavasz van, nőnek a gazok
S kevesek az igaz igazok.
Ugy látlak, ahogy kigondoltak:
Egy kicsit véres a szived,
De én-szivem egészen tied.

Egy lépéssel közelebb az Eucharishtiához

Képes beszámoló egy gyakorlati cserkészfoglalkozásról

Az Eucharisztikus Kongresszus idejéhez nap mind nap közelebb vagyunk. Miközben mondjuk az előkészítő imát: „Adj bátorságot, hogy az ő erejét és örömét elvigyük minden emberhez!” – látjuk a feladatot, amihez a kószáknak és a vándoroknak segítségünkkel fel kell nőnie, a cserkészek korosztályának pedig befogadóvá kell válni mindazon élmények számára, amelyekből egész életükön át meríteni tudnak. A cserkészpedagógia, a nyári táborok körülményei igazán alkalmasak a felkészülésre. Ez a gondolat vezetett, amikor egy előkészítő kézműves nap megszervezésébe kezdtünk. Dr. Laurinyecz Mihály cserkész lelkipásztor, cserkésztestvér vállalta, hogy több változat lehetőségét is felvázolja. Közöttük van egész táborra szóló (10 napos) vagy rövidebb (4 napos) programváltozat, de olyan is, ahol protestáns cserkésztestvérekkel együtt ökumenikus lelki nap szervezhető.

Miután cserkész táborokban a vasárnapi ünnep mellett leginkább egy napos lelki programokat szokás szervezni, most azt a változatot mutatjuk be, amelyiknek a kézműves részét forgószínpad keretében Csepelen március 2-án vidéki és budapesti cserkészekkel kipróbáltunk.

A résztvevők minden állomáson kb. 25 percet töltenek el és közben eljutnak a kenyér és bor készítésének képi szimbólumának megismeréséhez az egyes munkafolyamatok gyakorlati megvalósításáig.

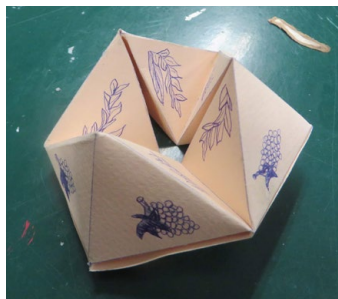
A lelki program a táborban előző este az utolsó vacsorára emlé-

kezve szentmisével kezdődik. Reggel a vetést a magvetőről szóló példabeszéd mondja el (Mk 4,26-29). A déli aratáshoz (Jn 4, 34-38) kb. 20 cm-es cséphadaró készül, amellyel a learatott búzát – legalább mutatóban – kicsépelik a cserkészek (l. kép), a pelyvától pedig szeleléssel lehet megtisztítani a gabonaszemeket.

Ezt követően a búzaszemmel való ismerkedés következik. Nagyító alatt szemléljük a kis búzaszemeket, majd megnézzük a Szeged Alsóvárosi Templom parkjában található szobor képét és annak feliratát, amin ez olvasható: „Népünk hite szerint minden egyes búzaszem magán viseli Jézus Krisztus képét.” Megbeszéljük a János evangélium ide vonatkozó szakaszát: „Bizony, bizony, mondom nektek: ha a földbe vetett búzaszem nem hal meg, egy-maga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz” (Jn 12,24).

eucharisztikus motívumokkal (1. kép), applikációs eljárással pedig képileg fogalmazhatják meg az Eucharisztia két alapelemét, a szőlőfürtöt és a búzakalászt.

A gabonával kapcsolatos műveletek az őrléssel (1. kép) és szítalással folytatódnak (1. kép), közben az utolsó vacsórán előforduló igék (vegyétek, egyétek, megtöretik, kiontatik,...) többletjelentéséről beszélgetünk. Az őrlés után a lisztből kovásztalan kenyeret gyúrnak és ostyává formázzák, amit díszíthetnek, majd kisütnek.

Az Eucharishtiához nélkülözhetetlen a szőlő (Jn 15,1-8). A szőlőszemek leszedésével (1. kép), préselésével (1. kép) készül a must, amelyet az esti ünnepi szentmiseáldozatnál lehet a kisült ostyákkal együtt átváltoztatás után áldozáshoz felhasználni.

Az egész napos lelki program során a lelki elmélyülést gregorián énektanulással (kottamásolással), templomépítéssel, ikonfestéssel, gyertyaöntéssel lehet segíteni. A lelki nap tevékenységei után kézzel fogható értelmet kapnak a

szentmise felajánlási részében elhangzó szavak. A kenyér felajánlásakor mondja a pap: „Felajánljuk neked, mint a föld termését és az emberi munka gyümölcsét”. A bor felajánlása során pedig ezek a szavak hangzanak el: „Felajánljuk neked, mint a szőlőtő termését és az emberi munka gyümölcsét”.

Mihály atya műhelyfoglalkozása két szempontból is igen hasznos lehet nekünk cserkészeknek. Ma, amikor a legtöbb gyermek, de általában felnőtt sem tudja, hogy a búzakaralásból régen hogyan készítették a kenyeret, hogy ezzel kapcsolatban mit jelentenek a Biblia képi megfogalmazásai, akkor a liszt és a kenyér készítése új ismereteket ad és a kenyér megbecsülésére nevel, amit munkával kell előállítani. Az pedig, hogy a saját készítésű kenyérből a szentmise keretében az Úr Jézus teste lesz, az Eucharisztiahoz viszi közelebb a résztvevőket. Szívből ajánljuk ezt a gyakorlatot a cserkész táborokba, vagy az évközi programok gazdagabbá tételéhez.

Táborkereszt OBK

Mennyei Atyánk, küldd el Szentlelkedet, hogy az önmagát értünk feláldozó és az Oltáriszentségben velünk levő Krisztust felismerjük, és egyre jobban szeressük!

Fotók: Dr. Laurinyec Mihály

52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus - Budapest

2020. szeptember 13-20.

„Minden forrásom belőled fakad.” (Zsolt 87,7)

Ötletek NEK2020 nyári táborra

Egész (10 napos) cserkésztábori ötletek

Keretmese (4 nap): A vetéstől az Úr asztaláig

- szemek vetés példabeszédek
- a növekedő szár és a konkoly
- az aratás és cséplés és őrlés: Isten gabonája vagyok
- sütés: A Lélek tüzeiben

Keretmese (6 nap): Az Úr szőlőjében, szőlőjéből

- a szőlősgazda és a munkások
- a szőlőtő és szőlővessző
- a bő termés
- a szüret munkája, szőlőfűrt, szemek és mazsola
- a préselés és a must
- érlelés és tálalás a lakoma, esküvő

Egy napos lelki program az Eucharishtiával

reggel: a szárbaszökkenő vetés

délben: az aratás

délután: az őrlés és sütés

este: Eucharisztikus lakoma

24 órás lelki program az Eucharisziával

előző este: az utolsó vacsora - Szentmiseáldozat

éjszaka/hajnalban: Katakomba lét: az ősegyház rejtett eucharisztikus élete

napközben: készület az ünnepélyes eucharisziára a bazilikában (forgóban)

- Gregorián ének tanulás (kottamásolás), templomépítés, ikonfestés, gyertyaöntés, kovásztalan kenyér sütése

Este: az Egyház ünnepi Szentmiseáldozata

Egy napos csendes szentségimádó lelki program az Eucharisziával

előző esti csendes Szentmise, szentségi kápolna fölállítása, egész éjszaka felváltott őrség a kápolnában

hajnali virrasztás, közös zsoltózás

napközben teljes csönd, egyéni és közösségi szentségimádás

- a természet szemlélése: kenyér és bor (gabona és szőlő)
- az ember szemlélése (Isten képmása)
- Isten Igéjének, Krisztusnak a szemlélése Út, Igazság, Élet
- Élet Kenyere szemlélése: Krisztus a táplálékunk

Esti zárás: Közös dicsőítés, igeliturgia, szentáldozás

Ökumenikus eucharisztikus lelki nap (vagy tábori 5 nap) a Szentírás szövegei alapján

a teremtés dicsérete

az ember, mint Isten képmása

Krisztus a Logosz

Krisztus az élő Kenyér

Krisztus aki jövődő örök asztalközösségébe vár bennünket

Ökumenikus eucharisztikus lelki nap (tábor - 6 nap) a Szentírás szövegei alapján

ószövetségi előkép: manna

a csodálatos kenyérszaporítás

Jézus tanítása az Élet Kenyeréről

az utolsó vacsora

az apostoli kor eucharisztikus ünneplésének fölidézése (ApCsel)

az apostoli kor eucharisztikus ünneplésének fölidézése (Páli levelek)

Vegyes:

ministráns különpróba

cserkészjelenlét Szentségi körmeneten

lelki fölkészülés a Szentsír őrzéséhez (őrsvezetők, rajparancsnokok hogyan készítsék föl az őrs tagjait a szolgálatra) és annak méltó levezetése

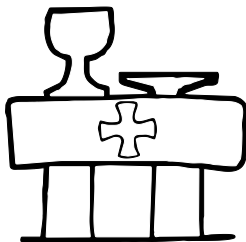
hogyan olvassunk föl liturgikus eseményeken

liturgikus felolvasási gyakorlat

ismerkedés liturgikus térrel, könyvekkel, szövegekkel, szövegtípusokkal

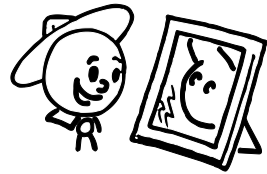
hívek könyörgése: saját készítésű imádságok

Dr. Laurinyecz Mihály atya cst

Ki vagyok, mi vagyok?

Ha valaki magáról, másról képet akar rajzolni, akkor efféle kérdésekre adott válaszokból állíthatja össze az önazonosságát jellemző vonásokat. A dolgok azonossága a formális logika szerint az önmagukkal való azonosság. A lélek életében az azonosság a Katolikus Lexikon megfogalmazása szerint „a külső élet összhangja az ember bensőjével, a cselekedetek / magatartás egyezése a hittel.” Vajon ez az összhang megvan-e bennünk külön-külön mindenkinben, megvan-e közösségünkben?

Milyen vagyok?

A cserkészzet alapításától fogva erre a külső és belső harmóniára törekszik az erre való nevelés révén, gondolkodásunkat tehát nyugodtan folytathatjuk a mozgalom hármasságát alapelve, „Isten – haza – embertárs” hármassága mentén. Saját magunk helyét a világban ugyancsak ehhez a három viszonyítási ponthoz való kapcsolatunkban határozhatjuk meg.

A megközelítés alapja az Istenhez való viszony egyénenként és a társadalom egészét tekintve. Szociológiai felmérések sora foglalkozik a társadalom vallásosságával, annak minden fokozatával és árnyalatával. A felmérések időbeli egymásutánja alapján a vallásosság mértékének a változására is fényt lehet deríteni. Statisztikai adatok tükrében egy 2012-es nemzetközi felmérés szerint Magyarország a 10. helyen áll egy 29 országra kiterjedő kutatásban azon az alapon, hogy hány százaléka a lakosságnak (esetünkben 23,1) egyáltalán nem hisz Istenben. Ellenpróbaként azt vizsgálták, hogy hányan hisznek és mindig is hittek. Itt 39 %-os aránnyal hazánk a 12. helyen van. Egy újabb, 2017-es felmérés árnyaltabb képet ad. Anélkül, hogy ebbe jobban belemélyednénk, néhány megállapítás mégis ide kívánczik. A katolikusok közül – megállapítása szerint – csak mintegy 13 %-nak nagyon fontos a vallás az életében, mintegy 25 %-nak nem túl fontos: ők lehetnek azok, akik más felmérések szerint, esetleg másként feltett kérdésre adott válaszuk alapján „a maguk módján” vallásosak. A két érték között több fokozatot tűntettek fel. És hogy áll a helyzet a

fiatalok körében? A legújabb kutatás szerint, amelyet a Magyar Kurír is idézett, a 18 és 29 év közötti magyar fiatal felnőttek 67 %-a hitetlen. Ezzel az európai országok sorában a 6. helyen állunk. Tulajdonképpen nem a „helyezések” a fontosak, hanem a saját magunkhoz, a múltunkhoz kell viszonyítani és a jövőre tekinteni. Hol vagyunk a Mindszenty bíboros úr által megálmodott egymillió imádkozótól? Ha az elnéptelenedő templomokat nézzük, bizony messze. Feladatunk tehát akad: a cserkészlet missziós terület. Nemcsak a cserkész korosztályt kell misszionálni, hanem rajtuk keresztül a szülők nemzedékét is el lehet érni, közelebb hozni Istenhez.

Van egy másik vetülete is a kérdésnek, ami az összes történelmi egyházat érinti. A vallástól való elfordulás mellett jelentkezik az emberek természetes igénye a transzcendensre. Felbukkannak a szekták, a magyar Krisna-tudatú hívők, buddhisták, muszlim hitűek. Vajon egy budapesti muszlim cserkészcsapatnak török, arab, afrikai muszlim tagjai vannak? Vannak ilyen tagjai? A felmérések szerint jelentős számú magyar hisz a reinkarnációban, a rontásban, átokban, a mágiában, boszorkányságban. Valamilyen okból a történelmileg adott nem elégíti ki őket, helyette pótszert találtak távoli népek hitvilágában. Szólni kell a kereszténységet minden baj forrásának tekintő újkori pogányságról is, amely a hit és vallás kérdését egy másik dimenzióba helyezi.

A cserkészlet alapelvei között második a haza. A haza szeretete nem fogható meg egyszerűen. Ha „A hazánk Magyarország” állításból indulunk ki, akkor kirekesztjük a tudatunkból a XX. század eseményeit, és kirekesztjük a határokon túlra szakított nemzettársainkat. Láttuk már, hogy ez a nézet hova vezet. Másrészt arról sem feledkezhetünk meg, hogy a határokon kívül, diaszpórában élő magyarok számára mi a haza. Évekkel ezelőtt egy felvidéki magyar így vallott erről: van szülőföldem, ahol születtem, ahol élek, és van hazám, Magyarország. Azt az országot, ahol él, érzelmi okokból nem tekintette hazájának. Ugyanakkor találkozhatunk a kettős identitással is: a korábbi (1945 utáni, 1956-os) menekültek, az idegen országban születettek kettős kötődésével is. Hány cserkésztestvérünket érinti ez a kérdés!

A földrajzi határoktól elszakadva úgy beszélhetünk a Hazáról, ahogy Illyés Gyula fogalmazott, Haza a magasban: „Mi gondom! – áll az én hazám már, / védőbbsen minden magasságnál. / Csak nézelődöm, járok, élek, / fegyvert szereztem, bűv-igéket. ... Ha új tatárhad, ha kufárhad / özönli el a tiszta tájat, / ha útaink megcsavarodnak, / mint giliszta, ha rátapodnak: / te mondd magadban, behunyt szemmel, / csak mondd a szókat, miktől egyszer / futó homokok, népek, házak / Magyarországgá összeálltak”. Benne van a nyelvünk, irodalmunk, történelmünk nagyságai, kiemelkedő tudósok, művészek, sportolók - és benne vagyunk mi valamennyien. Nekünk, magyar cserkészeknek, bárhol éljünk a világban, ilyen összetartó erőnk a Magyar Cserkészszövetségek Fóruma.

Vannak azonban, akik egy másféle hazáról beszélnek, olyanról, amelynek történelme átírja a Szentírást, olyanról, ahol a kereszténység elvette az ősi magyar hitet. Az ő hitük erős, a haza fogalmuk és a vallásról való elképzelésük egy tőről fakad – de ez a hit a kereszténységgel szembeni gyűlölködéssel egy másik világba vezet. És ez gondolatmenetünk harmadik témájához, az embertárs szeretetéhez irányítja figyelmünket.

A Bibliában a felebarát szó megközelítőleg hetvenszer fordul elő. Kik azok? Ezt olvassuk: „Hallottátok, hogy azt mondták: ‘Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet.’ Én viszont azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért” (Mt 5,43–44). Igen, ők mind embertársaink, akikért felelősséggel tartozunk akár közösségek egymáshoz való viszonyáról, akár a személyes én és a közösségek: a haza, Európa, a világ összes népének a kapcsolatáról van szó. A cserkész, ahol tud, segít. A nem cserkésznek is, akkor is, ha a cserkészlet nem mindenki számára jelentheti a megfelelő közösséget. „Senki sem különálló sziget; minden ember a kontinens egy része, a szárazföld egy darabja; ha egy göröngyöt mos el a tenger, Európa lesz kevesebb, éppúgy, mintha egy hegyfokot mosna el, vagy barátaid házáat, vagy a te birtokod; minden halállal én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel; ezért hát sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól” (John Donne).

Zelliger Erzsébet

Nagyböjt kívül és belül

Harminc kérdés és válasz segít a készületben

Füzes Ádámot, az Esztergomi Hittudományi Főiskola levelező tagozatának liturgikatanárát kérdezte a nagyböjtről Kuzmányi István és Szalontai Anikó. Megjelent a Magyar Kurírban, 2018-ban.

1. Hogyan lehetséges, hogy közel másfél hónapja ünnepeltük Jézus születését, és máris itt a szenvedésére, megváltó kereszthalálára felkészítő időszak?

Húsvétot a tavaszi nap-éj egyenlőséget követő holdtölte utáni vasárnap ünnepeljük, ez március 22. és április 25. között mozoghat. Ennek megfelelően a nagyböjt kezdete lehet akár február 4-e is, ami igazán rövid farsangot eredményezne, míg a leghosszabb karneváli idény március 10-éig tartana. [Az idei nagyböjt kezdete: március 6., egy viszonylag késői nagyböjtkezdés, ami hosszú farsangi időszakot, és késői, április 21-i húsvétot jelent. A szerk.]

2. Miért negyven napig tart a nagyböjt?

A negyvenes szám ma sokaknak az életközepet juttatja az eszébe, de a korai kereszténység – kezében az Ószövetséggel – a készület idejét látta benne: Mózes negyven napig böjtöl a törvény kihirdetése előtt, negyven évig tart a pusztai vándorlás, Illés negyven napig megy a Hórebbe, Jónás negyvennapos bűnbánatra hívja Ninivét. A keresztények számára azonban a legfontosabb példa Jézus negyvennapos böjtje.

3. Honnan ered a hamvazkodás szertartása?

A hamu már az Ószövetségben a bűnbánat jele volt, és Jézus is említi. A korai Egyházban a bűnbánókat nagyböjt elején, miután bűneiket megvallották, és kirótták rájuk az elégtételt, szőrzsákba öltöztették, a püspök hamut hintett a fejükre, és kiutasította őket a templomból, ahogyan a bűnbe esett első emberpárt Isten a paradicsomból. Egyes hívők bűnbánatuk jelülük magukra vették a hamu jelét, és a 11. századtól ez általános előírás lett.

4. Miből van a hamvazószerdán használt hamu, és mit jelképez?

A hamut a hagyomány szerint az előző évi virágvasárnapi barkák elégetésével (és szitálásával) nyerjük. A hamvazkodás fentebb leírt eredeti jelentése miatt fontos lenne a nagyböjt eleji gyónás, és így az időszakban a meggyónt, megbánt bűnök fölötti vezeklés jele lehetne a hamu.

5. Kötelező templomba menni hamvazószerdán?

Nem, de nagyon ajánlott. ☺

6. Ha összeszámoljuk a napokat hamvazószerdától és húsvét között, több mint negyven nap jön ki. Miért?

Eredetileg kétnapos böjt volt húsvét előtt, ez bővült egyhetesre, majd hat vasárnapkal korábban (a mostani első vasárnap) kezdődött a böjt, végül magánszorgalomból kezdtek még négy nappal korábban. A vasárnap ugyanis böjttiltó nap, és így – egyes számítások szerint – nem része a negyven napnak. Tehát a $6 \times 6 = 36$ -hoz kellett még 4 nap. A 11. századtól lett a nyugati rítusban általános előírásként szerda a böjt kezdete.

7. A görögkatolikusok korábban elkezdik a böjtöt. Honnan ered ez a szokás?

A nagyböjt kezdete az első évezredben nagy változatosságot mutatott, volt, ahol hat, hét vagy akár nyolc hétig is tartott. A görögkatolikusok ötvenedvasárnap után kezdik a böjtöt, két nappal korábban a latin rítusúaknál.

8. Miért nagyböjtnek hívjuk ezt az időszakot? Van „kisböjt” is?

Igen, minden egyes péntek böjti nap, Krisztus halála iránt tiszteletből. A negyvennapos böjtölés pedig ennek az éves megünneplése, a nagy-pénteki böjt kiterjesztése.

9. Miért nem éneklünk *Alleluját* és *Dicsőséget* nagyböjtben?

Az *Alleluja* sajátosan húsvéti, a feltámadást hirdető liturgikus rész, ezért nagyböjtben traktus (folyamatos szólószóltározás) helyettesíti a misében. A *Dicsőség* pedig karácsonyi „misealkatrész”, ami népsze-

rűsége miatt terjedt el az egész egyházi évben, azonban adventben és nagyböjtben nélkülözzük.

10. Mi a különbség a szigorú böjti nap és a sima böjti nap között?

A böjtöt a 4. századi forrásaink szerint mindenki maga szabta meg magának, sokan egyáltalán nem ettek nagycsütörtök estétől a feltámadási szertartás végéig, mások egész nagyböjtben különféle fogadalmak szerint böjtöltek, csak kenyeret és vizet, csak nyers zöldségeket fogyasztottak, vagy csak naponta egyszer étkeztek. A későbbiekben szabályozta az Egyház a böjti napokat, de ez az előírás az újkorban egyre inkább enyhült. Eredetileg az egész nagyböjt során csak egyszer, este lehetett enni (ezért a középkorban délre hozták előre az esti zsoltosmát, hogy hamarabb „este” legyen). Idővel egy kisebb étkezés, majd még egy engedélyezetté vált. A francia nyelvben a *déjeuner* (ebéd) és *petit déjeuner* (kis ebéd) szavak őrzik a böjtmegszakítást és kis böjtmegszakítást (ebéd és reggeli). A jelenlegi szabályozás a korábbi enyhe böjtöt írja elő szigorú böjtnek (napi háromszori étkezés, melyből egy a szokásos bőségben), és péntekekre az egyszerű hústilalmat rendeli.

11. Mit jelent a gyakorlatban az, hogy csak egyszer szabad jóllakni?

A jelenlegi böjti fegyelmet 1966-ban határozta meg a püspöki kar, és az nem szól „jóllakásról”, hanem arról, hogy „csak egyszer van (teljesebb) étkezés, de megengedett reggel és este némi étel fogyasztása”. Az, hogy délben vagy este van a teljesebb étkezés, szabadon eldönthető.

12. Mi az a minimális lemondás, amit az Egyház előír a nagyböjtre?

Péntekenként hústilalom 14 éves kortól halálig, hamvazószerdán és nagypénteken pedig a fent leírt szigorúbb böjtöt kell tartani.

13. Ha én ennél többet szeretnék tenni, milyen lehetőségeim vannak?

A lehetőségek szinte korlátlanok, de a józan ész kikapcsolása nagyböjtben sem megengedett. Tehát mindenki életkorának, testi adottságainak, egészségügyi állapotának, munkájának, idegrendszerének megfelelő böjtöt, önmegtágadást vállaljon. Azonban az Egyház min-

dig hármas egységben gondolkodott: böjt/lemondás, több imádság, alamizsna/jótekönykodás.

14. Mi a lelki célja a testi böjtnek?

A böjtnek elsődlegesen testi célja van. Vagyis az, hogy „megfegyvelmezzük” a testünket, hogy „ne a fark csóválja a kutyát”, hanem az értelem adja ki a parancsokat, és ne a test kényelme, önzése vezessen. A mai, kényelemre épített fogyasztói kulturálatlanságban ez még fontosabb, mint ezer éve. Visszanyerni a lélek, a szellem uralmát: emberiségünket adja vissza. A győzelem erkölcsi: ura vagyok magamnak. Ezután beszélhetünk további lelki haszonról, hiszen a testi visszafogottság több teret enged a léleknek – ez olyan egyetemes emberi tapasztalat, amely minden vallásban jelen van, és érdemes visszatérnünk hozzá nekünk, nyugati keresztényeknek is.

15. Kiválthatjuk jó cselekedetekkel a testi böjtölést?

Nem. A böjt böjt, a jó cselekedet pedig jó cselekedet. Mindkettő fontos része a nagyböjti készülletnek.

16. Miért pont a húsról való lemondással böjtölünk?

A hús egy maradék minimum a korábbi böjti fegyelemből. Régen semmiféle állati eredetű ételt nem ettek, aztán az újkorban engedményként megjelent a tojás, a tejtermék, de csak a 19. század végén engedték meg a zsír használatát a főzéshez.

17. Miért lehet halat enni?

A hal hidegvérű állat, és a húsának szerkezete nem hasonlít a melegvérűekéhez, ezért is engedték meg ennek fogyasztását.

18. Hogyan böjtölhet egy vegetáriánus?

A böjt lényege nem a hústilalom, hanem az önmegtartóztatás. A vegetáriánus találjon ki és fogadjon meg nagyböjt elején más, testhez álló erénygyakorlatot.

19. Ha mégis eszem húst egy nagyböjti pénteken, az mennyire súlyos bűn?

Halálos. Kimutatták, hogy előbb-utóbb mindenki meghalt, aki evett valaha is húst. ☺ Komolyra fordítva a szót: a bűn a súlya miatt nem komoly, azonban a szándék, a lelkiület fontos itt. Ha szándékosan fitytyet hányok az Egyház előírására, az komoly gond, ha dilemmát oldok fel vele (például nem akarok megbántani valakit, akinek aznap van a születésnapja, és a szeretet sérülne, ha visszautasítanám), akkor az nem súlyos.

20. A vasárnapok nem számítanak bele a negyven napba – így vasárnaponként nem is kell böjtölni? Például ha elhatároztam, hogy nagyböjtben lemondok a csokoládéről, vasárnap mégis ehetek, anélkül hogy megtörném a böjtöt?

A negyven napba jelenleg nem számítanak bele, és nem is előírt böjti napok a vasárnapok. A böjti fogadalmainkat megtehetjük úgy is, hogy a negyven hétköznapra vonatkozzanak, de úgy is, hogy végig megtartjuk a nagyböjtben. Az alkoholböjtöt például nem érdemes vasárnap megszakítani, mert a májnak három hétre van szüksége a regenerációhoz. ☺

21. Mit jelképez a lila szín a nagyböjti liturgiában?

A lila a készületi, bűnbánati időszakok színe.

22. Hogyan alakult ki a keresztúti ájtatosság hagyománya?

A szentföldi zarándokok lelkes úti beszámolóit után az itthon maradtak is végig akarták járni Jézus útját, elmélkedni az eseményekről az elítélésétől az eltemetéséig. Ezért kezdtek kálváriákat építeni és keresztutat járni.

23. Miért tizennégy stációból áll a keresztút?

A ferencesek mára 14. században jártak tizennégy állomásos keresztutat Jeruzsálemben. Az idők során sokféle számú stációval állítottak keresztutat (hétől egészen negyvenhárom állomásig), a 18. században a Szentszék a tizennégy stációt fogadta el, és ehhez kapcsolt búcsút.

24. Van, ahol van egy tizenötödik stáció is: Jézus feltámadása...

Igen, de nagybőjtben ez nem annyira szerencsés, és nincs is benne a *praeorator* (liturgikus könyv, mely a szentmisén és a szentségeken kívüli ájtatosságok - litániák, körmenetek, szentelmények – vezérkönyve) által normatívan előírt rendben.

25. Egyes stációk eseménye nincs benne a Bibliában (például Veronika kendője, Jézus elesik a kereszttel). Ezek honnan származnak, hogyan alakultak ki?

A jeruzsálemi zarándoklatok alkalmával, az egyes helyekhez fűződő hagyományok kerültek be a stációkba.

26. Honnan ered a Laetare vasárnap [Nagybőjt 4. vasárnapjának megjelölése kezdőénekének kezdőszava: *Laetare Ierusalem*, azaz *Vigadozzál Jeruzsálem* alapján. A szerk.] szokása, és az azt jelképező rózsaszínű liturgikus szín?

E vasárnap a bőjt felén túl vagyunk, illetve a keresztségre készülők első vizsgáján (skrutínium): örvendünk a húsvét közeledtének, és az Egyház új tagjainak. Örömlükben enyhül a nagybőjt liturgikus szigora: kicsit szólhat az orgona, némi díszítés kerülhet a szentélybe, és a lila szín rózsaszínűre világosodik. Ennek eredete, hogy a pápa e napon áldotta meg az aranyrózsát. [Az aranyrózsa: aranyból készült, illatszerekkel megtöltött rózsza, pápai kitüntetés. 1049-ben említik először, hogy a pápa Laetare vasárnapon áldotta meg, s kezdetben kiváló hivatalnokának, később királyoknak, a 14. századtól testületeknek küldte el. 1348-ban Nagy Lajos király VI. Kelemen pápától kapott aranyrózsát. A 19. században királyi családok nő tagjai kapták érneikért és egyházzolgálatukért. Így kapott Erzsébet királyné, Sissi, is. Az utolsó aranyrózsát 1923-ban a spanyol királyné kapta. A szerk.]

27. Van olyan templom, ahol egész nagybőjtben, van, ahol a virágvasárnapot megelőző vasárnapon letakarják a főoltárképet és/vagy a feszületet. Mikor és miért alakult ki ez a szokás, és van-e erre valamilyen egységes iránymutatás?

A szentélyt régen hétköznapi nagy függönnyel takarták el, amit vasárnap elhúztak (ezt a németek „éhségfüggönynek” nevezték). A

képek, szobrok eltakarása általánosan szokásban volt, és maradt is néhol (bár csak a főoltárképet szokták lefedni a legtöbb helyen). Ez a dísztelenség miatt volt: a befelé fordulás és bűnbánati időszak külső megnyilvánulása. A keresztet feketevasárnapra (nagyböjt ötödik vasárnapja) takarjuk el, hogy aztán nagypénteken még drámaiban, az újdonság erejével szembesüljünk vele. Jelenleg nem kötelező, de ismert ez a szokás.

28. A szent három napon (nagycsütörtök, nagypéntek, nagyszombat) kötelező mennem templomba?

Nem, de ekkor van az év három legjobb szertartása. Kár lenne kihagyni. ☺

29. Ferenc pápa rendelkezése alapján nagycsütörtökön, az utolsó vacsora miséjében nőknek is megmosható a lába. Hogyan lehetséges ez, hiszen az apostolok férfiak voltak?

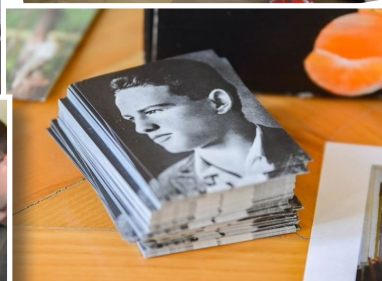
Ferenc pápa már szolgálata kezdetén kilépett néhány merev keretből: nem kitüntetésként mosta meg a bíborosok lábát, hanem elment börtönbe, és mindenféle ember lábát megmosta. 2016-ban minden papnak lehetőséget adott, hogy a közösség változatosságát és egységet megjelenítse a tizenkét ember kiválasztásánál. Jézus tettét ezzel nem pontosan utánozzuk, hanem követjük őt. Ebben a követésben a Szentatya nem tartotta kizárólagosnak, hogy csak férfiak lábát lehessen megmosni. Egyébként az eucharishtiában is bizonyos elemeket megőrzünk, másokat nem (például a ruha, a testtartás, a kenyér formája, a bor fajtája mind mellékesek lettek).

30. Nagyszombaton ünnepeljük Jézus feltámadását? Húsvét vigíliája a nagyböjt része?

Húsvét vigíliája az átmenet ünnepe (pészah: átvonulás, átmenet). Nagyböjtben kezdjük, és húsvétba érkezünk. Csodálatos éjszaka!

ESEMÉNYEK

A magyar cserkészzet megalakulása után hamarosan felismerték a mozgalomban az ifjúság keresztény szellemben való nevelésének kiváló terepét a hozzá közel álló papok, lelkészek. Ez vezetett a cserkészeten belül a lelkiségi mozgalmak megalakulásához. Most úgy látjuk, hogy a szemináriumokban tanuló kispapok figyelmét kell felhívni arra, hogy a hivatásuk gyakorlása során fontos missziós feladatot is betöltenek a cserkészek támogatásával. Az elmúlt évben **Esztergomban, Győrött és Nyíregyházán** jártunk, idén pedig **Eger** és további szemináriumok felkeresését tervezzük.

Fotó: Saját és Magyar Kurír

Thinking Day - Több évtizede a világ cserkészete minden évben február 22-én megemlékezik a cserkészet megalapítója, lord Robert Baden-Powell (1857-1941), és felesége, Olave Baden-Powell (1889-1977) közös születésnapjáról. A Táborkereszt először 2016-ban hagyományteremtő szándékkal szervezett emlékmisét az alapítók tiszteletére. Köszönet a szervezőknek, Dr. Zelliger Erzsébetnek és az „Itt vagyok végre” gitáros cserkész zenekarnak a zenei szolgálatért.

Szegedi Árvízi Emléknep - Sok éves hagyomány, hogy a Táborkereszt is részt vesz a szegedi Árvízi Emléknep programjában. Ilyenkor nemcsak a Táborkeresztnek a cserkészetben betöltött szerepét, feladatait ismertetjük, lelki beszélgetésekre teremtünk alkalmakat, hanem a délutáni szentmise, ökumenikus istentisztelet alatt Kispál György atyánál és Hartai Gábor atyánál

gyónásra is lehetőség nyílik. Idén az Eucharisztikus Kongresszusra való felkészülés jegyében készült Eucharisztikus társasjátékok megismertetéséből, népszerűsítéséből is kivettük a részünket.

KÖSZÖNET A SZOMBATHELYI CSERKÉSZEKNEK, *folytatása következik 2020-ban a NEK alatt*

2018 május 1-én sok ezer hívő vett részt, Brenner János boldoggá avatásán, Szombathelyen. A cserkészek nagy számban jelentek meg egyenruhában és fegyelmezett szolgálatuk az egyik legjobb hírvi-
vője, reklámja a magyar cserkészetnek. A képek

a boldoggá avatási misén készültek, szolgáljanak kedvcsinálóként és felhívásként a 2020-ik év legnagyobb magyar katolikus eseményéhez.

nek, akiket nemsokára regisztrálnak, majd felkészítenek. Remek lehetőség a katolikus középiskolás és egyetemista cserkészeknek, hogy a hasznos segítség mellett, a világ összes országának kamerái előtt, egyenruhájukban népszerűsítsék a cserkészetet!

Kérünk minden csapatparancsnokot, hogy még ebben a félévben gyűjtse össze azokat a katolikus középiskolás és egyetemista cserkészeit, akik 2020 szept. 13-20. között vasárnaptól vasárnapig vagy a kezdeti és a befejező hétvégén segíteni tudnak. Nevüket, elérhetőségüket a taborkereszt@gmail.com címre jelentsék. (A magyarországi katolikus középiskolák valószínűleg tanítási szünetet fognak tartani.)

Foto: Merényi Zita, Lambert Attila, Magyar Kurír

FELHÍVÁS

52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus - Budapest 2020. szeptember 13-20.

A **tanév végéig** várjuk a 16-30 év közötti **cserkészek** **jelentkezését** a NEK 2020 ÖNKÉNTES SEGÍTŐI közé!

Email cím: plebania@cs2pl.t-online.hu - Kispál György pléb atya elnök
vagy: taborkereszt@gmail.com - Zelliger Erzsébet TK világi elnök